

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Gdańsku

LGD.410.001.07.2017

P/17/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Gdańsku

ul. Wały Jagiellońskie 36, 80-853 Gdańsk

T +48 58 768 36 00, F +48 58 768 36 05

lgd@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/17/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2016 r.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontroler	Krzysztof Holli, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/22/2017 z 26 stycznia 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 1)
Jednostka kontrolowana	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gniewie, ul. Osiedle Witosa 9, 83-140 Gniew (dalej: „MGOPS”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Stanisław Lamkiewicz, Kierownik MGOPS (dalej: „Kierownik”) (dowód: akta kontroli str. 2, 5-12, 14)

II. Wprowadzenie

Celem kontroli była ocena wykorzystania w 2016 r. dotacji otrzymanych z budżetu państwa na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, określonych w ustawie o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci¹ i w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów².

Zgodnie ze statutem MGOPS³, w 2016 r. powyższe zadania, polegające na wypłacie świadczeń z funduszu alimentacyjnego i podejmowaniu działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz zadania z zakresu świadczenia wychowawczego realizował w Mieście i Gminie Gniew (dalej: „Gmina”) MGOPS, będący samorządową jednostką budżetową Gminy.

Zakres kontroli obejmował m.in.:

- terminowość otrzymywania wnioskowanych środków dotacji na świadczenia z funduszu alimentacyjnego i świadczenia wychowawcze;
- wykonanie wydatków na świadczenia z funduszu alimentacyjnego i świadczenia wychowawcze, w tym efekty uzyskane w wyniku realizacji tych wydatków;
- działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych;
- prawidłowość sporządzenia i terminowość przekazania sprawozdań Rb-50 o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego, sprawozdań z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego.

W 2016 r. MGOPS na realizację zadań w zakresie świadczenia wychowawczego i jego obsługę otrzymał dotację w kwocie 8.646,5 tys. zł, a na realizację zadań w zakresie świadczeń z funduszu alimentacyjnego i ich obsługę – w kwocie 874,9 tys. zł.

¹ Ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016 r. poz. 195, ze zm.).

² Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2016 r. poz. 169, ze zm.).

³ Statut MGOPS został wprowadzony uchwałą Nr XXXV/228/13 Rady Miejskiej w Gniewie z 29 maja 2013 r.

III. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie⁴ wykorzystanie w 2016 r. przez MGOPS dotacji celowych z budżetu państwa na zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej, dotyczące przyznawania i wypłaty świadczeń wychowawczych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych.⁵

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Pozytywną ocenę uzasadnia przede wszystkim:

- wykorzystanie badanych dotacji zgodnie z przeznaczeniem i terminowe ich rozliczenie;
- podejmowanie, bez zbędnej zwłoki, działań wobec dłużników alimentacyjnych, zgodnie z przepisami ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- terminowe przekazanie do Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku (dalej: „PUW”) kwartalnych sprawozdań z realizacji zadania dotyczącego świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz przekazanie sprawozdań z realizacji zadania dotyczącego świadczenia wychowawczego w terminach wyznaczonych przez PUW;
- prawidłowe sporządzenie sprawozdania budżetowego Rb-50 o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami za IV kwartał 2016 r.

IV. Wyniki kontroli

Opis stanu
faktycznego

1. W 2016 r., na początku każdego miesiąca, MGOPS składał do PUW zapotrzebowanie środków finansowych na realizację świadczeń wychowawczych w rozdziale 85211 oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego w rozdziale 85212 na dany miesiąc. Wysokość kwoty wynikała z liczby złożonych wniosków i wydanych decyzji w sprawach świadczeń wychowawczych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego, tj. była zgodna z faktycznym zapotrzebowaniem⁶.

Dotacje w rozdziale 85211 (na świadczenia wychowawcze) wpływały do MGOPS co najmniej raz w miesiącu⁷ (od maja 2016 r.) w kwotach od 0,6 tys. zł do 1.388,8 tys. zł, a w rozdziale 85212 (w tym na świadczenia z funduszu alimentacyjnego) – raz, bądź dwa razy w miesiącu w kwotach od 2,0 tys. zł do 86,0 tys. zł, tj. w wysokości zgodnej z zapotrzebowaniem. W jednym tylko przypadku (w marcu 2016 r.) w rozdziale 85212 otrzymano dotację mniejszą o 900,0 tys. zł od wnioskowanej, co – jak wyjaśnił Kierownik – nie spowodowało to żadnych skutków, ponieważ wysokość środków w planie finansowym zabezpieczała realizację funduszu alimentacyjnego do chwili zwiększenia planu we wrześniu 2016 r. o 1.000,0 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 124-129, 280-339, 426-428)

W czerwcu⁸ 2016 r., w związku ze zmianą klasyfikacji budżetowej, wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 12 kwietnia 2016 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków

⁴ Najwyższa Izba Kontroli w kontroli wykonania budżetu państwa w 2016 r. stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, negatywna lub opisowa.

⁵ Analizą objęto również działania wcześniejsze i późniejsze dotyczące ustawy budżetowej na rok 2016 z dnia 25 lutego 2016 r. (Dz. U. poz. 278, ze zm.). W przypadku konieczności porównania niektórych danych z danymi za lata 2013-2015, okres kontroli obejmuje również te lata.

⁶ W MGOPS nie było opracowanego harmonogramu przekazywania środków.

⁷ Urząd Miasta i Gminy Gniew (dalej: „Urząd”) przekazywał MGOPS dotacje w 2016 r. w miesiącach: maj (4 razy), czerwiec (5 razy), lipiec (4 razy), sierpień (5 razy), wrzesień (6 razy), październik (6 razy), listopad (6 razy), grudzień (12 razy).

⁸ MGOPS w dniu 6 czerwca 2016 r. dokonał przeniesienia środków z rozdziału 85295 do rozdziału 85211.

przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych⁹, dokonano przeniesienia środków z rozdziału 85295 (Pozostała działalność) do nowo utworzonego rozdziału 85211 (Świadczenie wychowawcze) w łącznej wysokości 5.837,2 tys. zł. W trakcie roku dokonano zwiększeń ww. kwoty dotacji do kwoty 8.646,5 tys. zł.

W rozdziale 85212 początkowo przyznana dotacja w wysokości 6.300,0 tys. zł (w tym na świadczenia z funduszu alimentacyjnego) została zmniejszona w marcu 2016 r. przez PUW do kwoty 5.400,0 tys. zł. W trakcie roku dokonano zwiększeń ww. kwoty dotacji (we wrześniu o 1.000,0 tys. zł, w październiku o 620,0 tys. zł, w listopadzie o 50,0 tys. zł i w grudniu o 615,0 tys. zł) do kwoty 7.685,0 tys. zł.

Powyższe zwiększenia w zakresie świadczenia wychowawczego – jak wyjaśnił Kierownik – wynikały ze wzrostu liczby osób uprawnionych do ww. świadczenia, zaś w zakresie świadczenia z funduszu alimentacyjnego nie występowało o zwiększenie dotacji.

W 2016 r. MGOPS otrzymał dotację celową z budżetu państwa na realizację zadań w zakresie:

- świadczenia wychowawczego¹⁰ i jego obsługę w kwocie 8.646,5 tys. zł, którą wykorzystano w kwocie 8.531,6 tys. zł;
- świadczeń z funduszu alimentacyjnego¹¹ i ich obsługę w kwocie 874,9 tys. zł, którą wykorzystano w kwocie 874,9 tys. zł.

Środki na ww. świadczenia otrzymywane w terminach i kwotach zgodnych z zapotrzebowaniem umożliwiały bieżącą realizację zadań.

(dowód: akta kontroli str. 102-110, 116-129, 280-339, 475-488)

2. W 2016 r. do MGOPS wpłynęło 133 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego, z czego osiem zostało rozpatrzonych negatywnie, z powodu przekroczenia kryterium dochodu rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie (art. 9 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów).

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacono w kontrolowanym okresie na podstawie 133 decyzji wydanych w 2015 r. oraz 125 decyzji wydanych w 2016 r. Badanie 15 przeprowadzonych w 2016 r. postępowań w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego – na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – zakończonych wydaniem decyzji przyznających te świadczenia, na podstawie których dokonano ich wypłaty (wypłacono 63 świadczenia na łączną kwotę 24,1 tys. zł) wykazało, że:

- wnioski o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego, sporządzone na wzorze stanowiącym załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 grudnia 2015 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz wzorów wniosku, zaświadczeń i oświadczeń o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego¹², zawierały dane wymagane art. 15 ust. 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- do wniosków załączono wszystkie wymagane dokumenty (m.in. odpowiednie zaświadczenia, oświadczenia, orzeczenia sądu zasądzającego alimenty), o których mowa w art. 15 ust. 4 ww. ustawy;

⁹ Dz. U. z 2016 r. poz. 524.

¹⁰ Przyznawanego na podstawie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

¹¹ Przyznawanych na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

¹² Dz. U. z 2015 r. poz. 2229.

- świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznano osobom uprawnionym do tych świadczeń na podstawie art. 9 ust. 1 ww. ustawy;
- przyznania i wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego dokonano na rzecz osób, których dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekraczał 725 zł (zgodnie z art. 9 ust. 2 ww. ustawy);
- wysokość przyznanych i wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego nie przekraczała 500 zł, zgodnie z art. 10 ust. 1 ww. ustawy;
- decyzje o przyznaniu świadczeń wydano z zachowaniem wymogów art. 107 kpa¹³;
- postępowania zakończono w terminie określonym w art. 35 § 3 kpa, tj. nie później niż w ciągu miesiąca (13 przypadków) i nie później niż w ciągu dwóch miesięcy (dotyczyło to 2 wniosków na nowy okres świadczeniowy, które rozpatrzono zgodnie z art. 20 ust. 4 i 5 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów)¹⁴;
- decyzje podpisane były przez osoby upoważnione¹⁵;
- wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego dokonywano w terminach¹⁶ i kwotach określonych w decyzjach.

(dowód: akta kontroli str. 124-129, 340-343, 365-385, 489-490)

3. W 2016 r. do MGOPS wpłynęło 1.369 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, z czego 92 zostało rozpatrzonych negatywnie, głównie z powodu: przekroczenia dochodu rodziny w przeliczeniu na osobę¹⁷, określonego w art. 5 ust. 3 i 4 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (68 wniosków), braków formalnych lub podwójnego złożenia wniosku w tej samej sprawie (20 wniosków), przekazania do rozpatrzenia wg właściwości gminy zamieszkania wnioskodawcy (4 wnioski).

Świadczenia wychowawcze wypłacono w kontrolowanym okresie na podstawie 1.277 decyzji. Badanie 30 przeprowadzonych w 2016 r. postępowań w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń wychowawczych – na podstawie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci – zakończonych wydaniem decyzji przyznających te świadczenia, na podstawie których dokonano ich wypłaty (wypłacono 380 świadczenia na łączną kwotę 199,5 tys. zł) wykazało, że:

- wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, sporządzone na wzorze stanowiącym załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 lutego 2016 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenie wychowawcze¹⁸, zawierały dane wymagane art. 13 ust. 3 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci;
- do wniosków załączono wszystkie wymagane dokumenty (m.in. odpowiednie zaświadczenia, oświadczenia, orzeczenia sądu orzekające rozwód), o których mowa w art. 13 ust. 4 ww. ustawy;
- świadczenia wychowawcze przyznano osobom uprawnionym do tych świadczeń na podstawie art. 4 ust. 2 i 3 ww. ustawy, w wysokości 500 zł miesięcznie na dziecko w rodzinie (w 16 przypadkach przyznano świadczenie wychowawcze na

¹³ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23, ze zm.).

¹⁴) w przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z dokumentami do dnia 31 sierpnia, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata świadczeń przysługujących za miesiąc październik następuje do dnia 31 października, a gdy wniosek taki złoży w okresie od 1 września do 31 października, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata świadczeń przysługujących za miesiąc październik następuje do dnia 30 listopada.

¹⁵ Upoważnienie dla Kierownika zespołu świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego na podstawie Zarządzenia Burmistrza Miasta i Gminy Gniew nr 49/13 z 23 maja 2013 r.

¹⁶ Świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacano 27 dnia każdego miesiąca.

¹⁷ tj. 800,00 zł i 1200,00 zł

¹⁸ Dz. U. z 2016 r. poz. 214.

- pierwsze dziecko z uwagi na spełnianie warunku określonego w art. 5 ust. 3 ustawy, tj. dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekraczał kwoty 800 zł);
- prawo do świadczenia wychowawczego ustalono począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami, do dnia 30 września roku następnego, nie wcześniej niż od dnia urodzenia się dziecka, zgodnie z art. 18 ust. 2 ww. ustawy, a także do dnia ukończenia przez dziecko 18. roku życia, zgodnie z art. 4 ust. 3 ww. ustawy;
- decyzje o przyznaniu świadczeń wydano z zachowaniem wymogów art. 107 kpa;
- 11 postępowań zakończono w terminie określonym w art. 35 § 3 kpa, tj. nie później niż w ciągu miesiąca, a 19 z uwzględnieniem art. 49 ww. ustawy, zgodnie z którym ustalenie i wypłata świadczenia wychowawczego – w przypadku złożenia wniosku o ustalenie prawa do świadczenia w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ww. ustawy – następuje w terminie 3 miesięcy licząc od dnia złożenia wniosku;
- decyzje podpisane były przez osoby upoważnione¹⁹;
- wypłat świadczeń wychowawczych dokonywano w terminach²⁰ i kwotach określonych w decyzjach.

W badanej próbie nie wystąpiły przypadki, o których mowa w art. 9 ww. ustawy, tj. przekazania świadczenia wychowawczego w całości lub w części w formie rzeczowej, ani w formie opłacania usług.

(dowód: akta kontroli str. 124-130, 386-425, 491-492)

4. Dotację w rozdziale 85211 wykorzystano w kwocie 8.531,6 tys. zł na wypłatę świadczeń wychowawczych (8.361,0 tys. zł) i ich obsługę (170,6 tys. zł)²¹. W kontrolowanym okresie wypłacono łącznie 16.848 świadczeń wychowawczych.

Nie wykorzystano środków dotacji w ww. rozdziale w łącznej kwocie 114,9 tys. zł²², z czego MGOPS zwrócił na rachunek bankowy Gminy w dniu 30 grudnia 2016 r. kwotę 14,6 tys. zł, natomiast pozostałe 100,3 tys. zł na ww. świadczenia, o które MGOPS nie wnioskował do Urzędu Miasta i Gminy znajdowało się na rachunku bankowym Gminy. Dotacji w ww. kwocie nie wykorzystano w całości – jak wyjaśnił Kierownik - z powodu oczekiwania na rozpatrzenie przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej 22 wniosków o przyznanie prawa do świadczenia wychowawczego, wysłanych w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. W 2016 r. wysłano do ROPS w Gdańsku ogółem 52 wnioski o przyznanie prawa do świadczenia wychowawczego. Na koniec 2016 r. zanotowano 30 wniosków, które powróciły do MGOPS w celu ich dalszej realizacji. Jednakże, sporządzając zapotrzebowania na wypłatę ww. świadczenia w poszczególnych miesiącach w 2016 r., należało brać także pod uwagę 22 wnioski (ok. 30 świadczeń), które mogły w każdym momencie powrócić z ROPS w Gdańsku w celu ich realizacji. Planowane wypłaty w ramach ww. wniosków często obejmowały nadpłaty świadczenia od kwietnia 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 102-110, 116-118, 124-129, 131-133, 319-330, 335-339, 426-431, 469-471, 474)

¹⁹ Upoważnienie dla Kierownika zespołu świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego na podstawie Zarządzenia Burmistrza Miasta i Gminy Gniew nr 35/16 z 16 marca 2016 r.

²⁰ Świadczenia wychowawcze w okresie od kwietnia do sierpnia wypłacano 28 dnia każdego miesiąca, zaś od września do grudnia wypłacano: 15 i 16 września, 17 i 18 października, 17 i 18 listopada, 15 i 16 grudnia.

²¹ Koszty obsługi świadczeń wychowawczych, zgodnie z art. 52 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, wynosiły 2% otrzymanej dotacji na ww. zadanie.

²² Łącznie MGOPS nie wykorzystał 114,9 tys. zł (100,9 tys. zł na świadczenia i 13,9 niewykorzystanych 2% kosztów obsługi świadczeń wychowawczych), z czego 14,5 tys. zł znajdowało się na rachunku bankowym MGOPS, a 100,3 tys. zł na świadczenia wychowawcze znajdowało się na koncie bankowym Gminy Gniew.

Dotację w rozdziale 85212 wykorzystano w kwocie 7.685,0 tys. zł (tj. 100% otrzymanej dotacji), w tym 874,9 tys. zł na zadania związane z przyznaniem i wypłatą świadczeń z funduszu alimentacyjnego (848,7 tys. zł wydano na świadczenia, a 26,2 tys. zł na ich obsługę)²³. W kontrolowanym okresie wypłacono łącznie 2.162 świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Wielkość dotacji wykorzystanej w 2016 r. (w porównaniu do roku 2015²⁴) na wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz na koszty ich obsługi zmalała o ok. 7,3% (tj. odpowiednio o: 67,5 tys. zł i 1,3 tys. zł). Przyczyną tego – jak wyjaśnił Kierownik – była mniejsza liczba złożonych wniosków o przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz mniejsza liczba wydanych decyzji przyznających prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

(dowód: akta kontroli str. 102-110, 116-129, 319- 334, 340-343, 426-431, 469-473)

5. W 2016 r. Kierownik oceniał realizację zadań z zakresu świadczeń wychowawczych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego przede wszystkim poprzez bieżącą analizę m.in. w zakresie liczby złożonych wniosków podlegających weryfikacji, liczby świadczeń, wydanych decyzji, a także poprzez analizę sprawozdań z wykonania ww. zadań. Wyniki tych analiz służyły do określania potrzeb finansowych na realizację w przyszłości zadań z zakresu świadczeń z funduszu alimentacyjnego i świadczenia wychowawczego, a także stanowiły podstawę do ustalenia ostatecznej kwoty dotacji.

(dowód: akta kontroli str. 124-129, 134-279, 426-431, 469-474)

6. Stan należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wraz z odsetkami na koniec 2016 r. wyniósł 8.775,5 tys. zł i był wyższy o 663,5 tys. zł w porównaniu do stanu na koniec 2015 r. (8.112,0 tys. zł).

W 2016 r. wysokość świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego wyniosła 874,9 tys. zł, zaś kwota zwróconych należności z tytułu wypłaconych świadczeń – 91,3 tys. zł, co stanowiło 10,4% kwoty ogółem wypłaconych w tym roku świadczeń.

Badanie działań podjętych w 2016 r. przez MGOPS, na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, wobec pięciu, losowo wybranych, dłużników alimentacyjnych wykazało, że :

- działania wobec dłużników alimentacyjnych podejmowano w wyniku otrzymania wniosków od organów właściwych wierzycieli (w dwóch przypadkach), bądź w wyniku wypłacenia świadczenia osobom uprawnionym na terenie Gminy Gniew (w czterech przypadkach), tj. zgodnie z art. 3 ust. 5 ww. ustawy;
- w dwóch przypadkach przeprowadzono z dłużnikami wywiady alimentacyjne i odebrano oświadczenia majątkowe (o których mowa w art. 4 ust. 1 ww. ustawy) na wzorach stanowiących załącznik nr 1 i 2 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2011 r. w sprawie wzoru kwestionariusza wywiadu alimentacyjnego oraz wzoru oświadczenia majątkowego dłużnika alimentacyjnego²⁵, a w trzech przypadkach dłużnik nie stawiał się na wezwanie. Jeden dłużnik posiadał zasiłek stały z tytułu niepełnosprawności, jeden dłużnik po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego sam się zarejestrował jako bezrobotny poszukujący pracy a inny dłużnik był już zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna. Dla pozostałych dwóch dłużników nie ustalono nowych informacji.

²³ Koszty obsługi świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zgodnie z art. 31 ust. 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, wynosiły 3% otrzymanej dotacji na ww. zadanie.

²⁴ Wielkość wykorzystanej w 2015 r. dotacji na wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniosła 916,2 tys. zł, a kosztów obsługi – 27,5 tys. zł.

²⁵ Dz. U. z 2011 r. Nr 73 poz. 395.

- niezwłocznie, tzn. maksymalnie w terminie do 6 dni po przeprowadzeniu wywiadu alimentacyjnego i odebraniu oświadczenia majątkowego od dłużnika, przesyłano do komornika sądowego informacje mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji, a także do organu właściwego wierzyciela o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego (obowiązki określone odpowiednio w art. 5 ust. 1 i art. 6 ww. ustawy);
- jeden ze złożonych w 2016 r. wniosków, był kolejnym wnioskiem wobec tego samego dłużnika alimentacyjnego (w rozumieniu art. 5a ust. 1 ww. ustawy), który w efekcie podjął zatrudnienie;
- w dwóch przypadkach wszczęto postępowania dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych;
- w trzech przypadkach nie wszczęto postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, gdyż:
 - a) w dwóch przypadkach nie zachodziły przesłanki określone w art. 5 ust. 3 pkt 1-3 ww. ustawy,
 - b) w jednym przypadku pozostawała w mocy poprzednio wydana decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych (zgodnie z art. 5a ust. 2 ww. ustawy).

(dowód: akta kontroli str. 110-115, 344-353, 426-431)

7. Jednostkowe sprawozdanie budżetowe MGOPS Rb-50 o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami za IV kwartał 2016 r. zostało sporządzone dla rozdziałów: 85211 i 85212 klasyfikacji budżetowej prawidłowo.

Wykazane w kolumnie „Wykonanie” tego sprawozdania zrealizowane przez MGOPS kwoty wydatków w ww. rozdziałach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej prowadzonej w tej jednostce (zgodnie z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej²⁶ oraz § 19 ust. 4 pkt 2 załącznika nr 39 do ww. rozporządzenia).

Wykazane w kolumnie „Plan (po zmianach)” ww. sprawozdania planowane wydatki MGOPS na zadania zlecone – finansowane z dotacji w rozdziale 85212 – były zgodne z planem finansowym jednostki (zgodnie z § 19 ust. 4 pkt 1 załącznika nr 39 do ww. rozporządzenia). Wykazane w kolumnie „Plan (po zmianach)” ww. sprawozdania planowane wydatki MGOPS na zadania zlecone – finansowane z dotacji w rozdziale 85211 były większe od wykonania o kwotę zwróconej dotacji.

Sprawozdania Rb-50 za poszczególne kwartały 2016 r. przekazywane były Burmistrzowi Miasta i Gminy Gniew w wymaganych terminach, określonych w załączniku nr 44 do ww. rozporządzenia, tj. do 10. dnia miesiąca następującego po upływie kwartału (I, II i III), a za IV kwartał – do 31 stycznia roku następnego²⁷.

(dowód: akta kontroli str. 84-109, 116-123, 319-339, 468-474)

8. Kwartalne sprawozdania z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów przekazywane były Wojewodzie Pomorskiemu w wymaganych terminach²⁸, tj. do 15. dnia miesiąca następującego po upływie każdego kwartału²⁹.

(dowód: akta kontroli str. 199-241)

²⁶ Dz. U. z 2016 r. poz. 1015, ze zm.

²⁷ 8 kwietnia 2016 r., 8 lipca 2016 r., 7 października 2016 r. i 30 stycznia 2017 r.

²⁸ Termin przekazania sprawozdań określa § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie sprawozdań z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. poz. 2324).

²⁹ 4 kwietnia 2016 r., 4 lipca 2016 r., 6 października 2016 r. i 2 stycznia 2017 r.

W 2016 r. (od kwietnia) MGOPS nie sporządzał i nie przekazywał Wojewodzie Pomorskiemu miesięcznych sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu świadczeń wychowawczych, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 lutego 2016 r. w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego³⁰. Zakres danych ww. sprawozdania, jego wzór oraz termin przekazywania wojewodzie określał § 3 ust. 1 i 3 tego rozporządzenia.

Sporządził natomiast i przekazał do PUW 23 jednorazowe sprawozdania z realizacji Programu Rodzina 500+, obejmujące różne okresy³¹, z których żadne nie obejmowało swym zakresem wszystkich danych określonych we wzorze ww. rozporządzenia, składających się z sześciu części:

- A. wydatki na świadczenie wychowawcze finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa oraz liczba świadczeń;
- B. informacja o świadczeniach nienależnie pobranych oraz o świadczeniach niepodjętych;
- C. informacja uzupełniająca o realizacji świadczeń wychowawczych;
- D. informacje o rodzinach pobierających świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko;
- E. informacje o liczbie rodzin pobierających świadczenie wychowawcze;
- F. informacje na temat finansowania świadczeń wychowawczych i kosztów ich obsługi.

(dowód: akta kontroli str. 134-198)

MGOPS z 23 przekazanych do PUW ww. sprawozdań z realizacji Programu Rodzina 500+, w dziewięciu – nie zawierało danych określonych w części A, w 23 – nie zawierało danych określonych w części B, w 1 – nie zawierało danych określonych w części C, w 17 – nie zawierało danych określonych w części D, w 13 – nie zawierało danych określonych w części E, w 11 – nie zawierało danych określonych w części F.

Kierownik wyjaśnił, że MGOPS w 2016 r. nie sporządzał ww. miesięcznych sprawozdań rzeczowo-finansowych w związku z otrzymaną informacją z Wydziału Polityki Społecznej PUW z 5 maja 2016 r., iż w najbliższym czasie nie planuje się zbierania danych o realizacji Programu Rodzina 500+ za pomocą miesięcznego sprawozdania rzeczowo-finansowego, o którym mowa w ww. rozporządzeniu, oraz kolejną informacją z 7 lipca 2016 r., potwierdzającą brak takiego obowiązku. MGOPS sporządzał sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego, które były zamieszczane przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS). Każdorazowo MGOPS otrzymywał wiadomość e-mail z PUW

³⁰ (Dz. U. z 2016 r. poz. 212).

³¹ 5 kwietnia 2016 r. (za okres 1-5.04.2016 r.), 6 kwietnia 2016 r. (za okres 1-6.04.2016 r.), 7 kwietnia 2016 r. (za okres 1-7.04.2016 r.), 7 kwietnia 2016 r. (za okres 1-7.04.2016 r.), 11 kwietnia 2016 r. (za okres 1-11.04.2016 r.), 12 kwietnia 2016 r. (za okres 1-11.04.2016 r.), 15 kwietnia 2016 r. (za okres 1-15.04.2016 r.), 22 kwietnia 2016 r. (za okres 1-22.04.2016 r.), 29 kwietnia 2016 r. (za okres 1-29.04.2016 r.), 5 maja 2016 r. (za okres 1-30.04.2016 r.), 10 maja 2016 r. (za okres 1.04-10.05.2016 r.), 23 maja 2016 r. (za okres 1.04-20.05.2016 r.), 2 czerwca 2016 r. (za okres 1.04-31.05.2016 r.), 16 czerwca 2016 r. (za okres 1.04-15.06.2016 r.), 27 czerwca 2016 r. (za okres 1.04-24.06.2016 r.), 4 lipca 2016 r. (za okres 1.04-1.07.2016 r.), 2 sierpnia 2016 r. (za okres 1.04-28.07.2016 r.), 2 września 2016 r. (za okres 1.04-31.08.2016 r.), 3 października 2016 r. (za okres 1.04-3.10.2016 r.), 2 listopada 2016 r. (za okres 1.04-31.10.2016 r.), 5 grudnia 2016 r. (za okres 1.04-30.11.2016 r.), 3 stycznia 2017 r. (za okres 1.04-31.12.2016 r.), 24 stycznia 2017 r. (za II półrocze 2016 r.).

lub bezpośrednio od Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, iż w systemie CAS został opublikowany formularz sprawozdania za dany okres i należy go uzupełnić i przekazać w wyznaczonym terminie.

(dowód: akta kontroli str. 134-198, 426-467, 493-496)

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust 1 i 2 ustawy o NIK³² kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwagi

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Gdańsk, dnia 6 marca 2017 r.

Kontroler
Krzysztof Holli
Starszy inspektor kontroli państwowej

Podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku

Dyrektor

~ up.

p.o. WICEDYREKTORA DELEGATURY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
w Gdańsku

Teresa Sawicka

³² Ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2015 r. poz. 1096, ze zm.).